

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

**Міністру юстиції України
Герману ГАЛУЩЕНКУ**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

*(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)*

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини виявлено порушення прав людини у діяльності Полтавської міської медичної частини № 23 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Полтавській області (далі – медична частина).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати катування або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час відвідування НПМ медичної частини 28.05.2025 виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

Під час відвідування група НПМ стала свідком неетичного висловлювання з боку медичних працівників на адресу пацієнтів. Крім того, під час конфіденційного спілкування пацієнти повідомили про випадки недотримання вимог професійної етики медичним персоналом та випадки ігнорування скарг на стан здоров'я.

Слід зауважити, що відповідно до вимог статті 78 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» серед професійних обов'язків медичних працівників є дотримання вимог професійної етики та деонтології.

У порушення статей 11, 12 Закону України «Про психіатричну допомогу» та Інструкцій до заповнення форм первинної облікової документації, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) від 15.09.2016 № 970, під час вивчення медичних карт пацієнтів виявлено, що не всі особи, які отримують амбулаторну психіатричну допомогу підписали форму первинної облікової документації № 003-7/о «Усвідомлена згода особи на проведення психіатричного огляду» та форму первинної облікової документації № 003-8/о «Усвідомлена згода особи на амбулаторну психіатричну допомогу», що не забезпечує добровільну згоду пацієнтів для застосування до них методів діагностики, профілактики та лікування.

Журнал обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень ведеться з порушенням встановлених вимог, зокрема медичним працівником не заповнюється графа про інформацію щодо повідомлень правоохоронних органів, що порушує вимоги пункту 4 розділу II Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого спільним наказом Міністерства юстиції України та МОЗ від 15.08.2014 № 1348/5/572.

Медична частина незабезпечена необхідними медичними виробами та лікарськими засобами для лікування соматичних захворювань, відповідно до Національного переліку лікарських засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 № 333.

Лікарі медичної частини повідомили про ускладнений доступ до електронної системи охорони здоров'я через нестабільне підключення до мережі «Інтернет» та недостатню кількість комп'ютерної техніки.

Переважна більшість ув'язнених осіб не мають укладеної декларації з лікарем первинної медичної допомоги, як наслідок, такі особи позбавлені можливості отримати необхідні медичні послуги за Програмою медичних гарантій, що призводить до порушення вимог абзаців 4 та 5 статті 4 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

Під час вивчення медичної документації, зокрема Журналу амбулаторного прийому, група НПМ виявила обмеженість спектру стоматологічних послуг, які надаються у медичній частині (консультування, профілактичний огляд, видалення зубів).

Відсутність дентального рентгенологічного апарату в медичній частині значно обмежує можливості лікаря-стоматолога у проведенні поглибленого стоматологічного обстеження, що є порушенням Табелю оснащення обладнанням одного робочого місця лікаря-стоматолога та зубного техника, затвердженого наказом МОЗ від 11.04.2005 № 158.

Під час вибіркової перевірки медичних виробів у кабінеті лікаря-гінеколога виявлено медичні вироби з завершеним терміном придатності. Відповідно до пункту 6 розділу II глави 2 Методичних рекомендацій щодо ведення обліку лікарських засобів та медичних виробів у закладах охорони здоров'я, затвердженого наказом МОЗ № 635 від 09.09.2014, медичні вироби з терміном придатності, що минув, підлягають вилученню з обігу та списанню з балансу. Наявність таких виробів свідчить про неналежний контроль за їхнім використанням, що може становити загрозу життю і здоров'ю пацієнтів у разі застосування.

У порушення розділу VIII Державних санітарних норм і правил «Санітарно-протиепідемічні вимоги до закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну (медико-санітарну) допомогу», затверджених наказом МОЗ від 02.04.2013 № 259, приміщення медичної частини потребують проведення ремонтних робіт: стіни пошкоджені вологою, стеля місцями має відлущену фарбу, що унеможливорює належну дезінфекційну обробку приміщень та несе загрозу здоров'ю особам, які перебувають у медичній частині.

У порушення Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, у медичній частині відсутня обладнана протипожежна система, що може призвести до загрози життю медичного персоналу та ув'язнених осіб у разі виникнення пожежі.

Медичною частиною використовується приміщення для управління, тимчасового зберігання медичних відходів, яке не відповідає встановленим вимогам площі, внутрішнього облаштування, системи вентиляції тощо, що є порушенням вимог розділу IX Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів», затверджених наказом МОЗ від 31.10.2024 № 1827.

Групою НПМ встановлено порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2-17:2018 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення», у приміщеннях медичної частини не створено умов для перебування маломобільних осіб (відсутні пандуси, поручні та інші облаштування).

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до підпункту 2⁷ пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014

№ 228, Міністерство юстиції України забезпечує контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та узятих під варту осіб;

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Полтавської міської медичної частини № 23 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Полтавській області.

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування Полтавської міської медичної частини № 23 філії Державної установи «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» в Полтавській області на 12 арк.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Владислав Петросов 050 967 9551

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з
прав людини
№11979.2/25/39.3 від 25.07.2025
КЕП: Лубінець Д. В. 25.07.2025 16:29
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400